

derd als een antwoord op Gods werk dat kerken ertoe brengt om naar elkaar toe te groeien (art. 3), samen te getuigen (art. 4), de dialoog voort te zetten en samen te werken (art. 5), terwijl ook jongeren bij al deze aspecten worden betrokken (art. 6). In de hele geactualiseerde *Charta* wordt getracht de oecumenische relaties op een evenwichtige manier weer te geven, waarbij de verdeeldheid in het verleden en het heden wordt erkend, maar ook tekenen van hoop worden gevierd die kunnen worden onderscheiden in de oecumenische ontwikkelingen tot nu toe.<sup>41</sup>

Als we de geactualiseerde *Charta* vergelijken met het origineel, kunnen de veranderingen in structuur en inhoud schematisch als volgt worden weergegeven:

| <i>Charta Oecumenica</i> (2001)                                     | <i>Charta Oecumenica</i> (2025)                                  |
|---------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|
| Voorwoord                                                           | Voorwoord en aanbeveling                                         |
| I. Wij geloven in de 'ene, heilige katholieke en apostolische Kerk' | Inleiding en algemene opmerkingen                                |
| 1. Samen geroepen tot eenheid in geloof                             | I. Wij geloven in 'één heilige katholieke en apostolische Kerk'  |
| II. Op weg naar een zichtbare gemeenschap van de kerken in Europa   | 1. Samen geroepen tot eenheid in het geloof                      |
| 2. Samen het Evangelie verkondigen                                  | II. Op weg naar de zichtbare eenheid van de kerken               |
| 3. Elkaar tegemoet gaan                                             | 5. > 2. Luisteren naar Gods Woord en samen bidden                |
| 4. Samen handelen                                                   | 3. Naar elkaar toegroeien                                        |
| 5. Samen bidden                                                     | 2. > 4. Samen getuigen                                           |
| 6. Voortzetting van de dialoog                                      | 4. + 6. > 5. Voortzetting van dialoog en samenwerking            |
| III Onze gemeenschappelijke verantwoordelijkheid in Europa          | (nieuw) 6. Jongeren in kerken en in de oecumene                  |
| 7. Mede vormgeven aan Europa                                        | III. Gelegenheden voor ontmoeting in Europa                      |
| 8. Volken en culturen verzoenen                                     | 7. Bijdragen aan de opbouw van Europa in een veranderende wereld |
|                                                                     | 10. > 8. Versterking van de relatie met Joden en het Jodendom    |

|                                                               |                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| 9. De schepping behoeden                                      | 11. > 9. Versterking van de relatie met Moslims en de Islam                           |
| 10. De gemeenschap met het jodendom verdiepen                 | 12. > 10. Ontmoeting met andere religies en levensbeschouwingen                       |
|                                                               | IV. Gelegenheden voor gedeelde verantwoordelijkheid en betrokkenheid in Europa        |
| 11. Relaties met de islam onderhouden                         | 8. > 11. Streven naar vrede en verzoening                                             |
| 12. Ontmoeting met andere godsdiensten en levensbeschouwingen | 9. > 12. Zorg voor de schepping                                                       |
|                                                               | (nieuw, incl. aspecten van 8) 13. Onderweg met migranten, vluchtelingen en ontheemden |
|                                                               | (nieuw) 14. Omgaan met nieuwe technologieën                                           |
| Aanbeveling                                                   |                                                                                       |

Een andere belangrijke verandering tussen de twee versies van de *Charta* die verder gaat dan het structurele niveau, is het aantal en de precisie van de afspraken. Net als voorheen bevat elk artikel niet alleen theologische reflecties, maar ook specifieke actiepunten waar aan de kerken zich verbinden. Deze zijn een belangrijk onderdeel van de *Charta* en vormen een brug tussen meer doctrinair georiënteerde consensusdocumenten en meer praktisch georiënteerde memoranda van overeenstemming tussen specifieke kerken. In vergelijking met het origineel bevat de geactualiseerde versie meer afspraken, die ook gedetailleerder zijn. Sommige afspraken zijn hetzelfde gebleven, andere zijn bijgewerkt of gespecificeerd en weer andere zijn toegevoegd. Dit weerspiegelt het feit dat kerken in Europa zich in verschillende stadia van oecumenische samenwerking bevinden, maar dat ze allemaal vooruitgang kunnen boeken in overeenstemming met hun specifieke situatie en omstandigheden. Hoewel de CEC en de CCEE als overkoepelende organisaties het eens zijn over alle afspraken, erkennen ze de diversiteit van de situaties in Europa en moedigen ze 'kerken en oecumenische initiatiefnemers aan (...) om concrete stappen te zetten en de *Charta* zowel als geheel als in delen te gebruiken, afhankelijk van context, situatie en behoeften'.<sup>42</sup>